

OKUPĀCIJAS MUZEJA *APKĀRTRAKSTS*

2002. gads, Nr. 13

“OKUPĀCIJAS MUZEJA DARBS VELTĪTS
PIEMIŅAI, PATIESĪBAI, APSKAIDRĪBAI”
AKADEMIĶIS JĀNIS STRADIŅŠ

ATSKATS UZ DEVIŅIEM DARBA GADIEM

Vienpadsmit vasaras es biju pasniedzis Viskonsinas universitātes studentiem vēsturi “uz vietas” – Eiropā un Vidējos Austrumos, kur bija risinājušies mūsu laika lielie politiskie un kara notikumi. Tur iepazināmies ar lieciniekiem un muzejiem Dachavā, Aušvicē, ar Berlīnes mūra muzeju, Ungārijas, Polijas, Anglijas un citiem nesenās vēstures muzejiem. Tie visi mani vedināja uz divām domām. No vienas pusēs – nozēloju, ka līdzīgi pasaulei netiek atklāti Latvijas zaudējumi un okupācija, no otras pusēs – radās cerība to kādreiz piedzīvot. Iekārtojot Okupācijas muzeju, jau pašā sākumā spraudām vairākus konceptuālus mērķus – parādīt abas (padomju un vācu) okupācijas un to īstenoto teroru pret Latvijas iedzīvotājiem un ikvienam apmeklētājam atgādināt saites un līdzību ar tuvām un tālākām kaimiņu tautām.

1993. gada 26. februārī Kultūras ministrijā iesniedza Okupācijas muzeja projektu. Ar gandarījumu varu atzīt, ka ieceres lielā mērā ir īstenojušās. Muzeja apmeklētāji var ieskatīties pagātnei acīs, viiss viens, vai tās būtu nošaušanai nolemtās ebreju sievietes vai latviešu ģimene, kuras dzīvoklī ielauzušies čekisti, lai to aizvestu uz Sibīrijas vergu nometnēm. Ekspozīcijā redzamās relikvijas ļauj ieraudzīt saikni ar lietām, kas daudziem devušas patvērumu un drošību un necilvēciskā vidē palīdzējušas saglabāt cilvēcību, spējot grūtam, netaisnam liktenim un brutāliem varas nesējiem. Apmeklētājiem no ārzemēm muzejs atgādina vardarbīgo uzbrukumu amerikāņu lidmašīnai 1959. gadā pie Liepājas, ko pasaule bija aizmirusi. Parādītie sakari ar Francijas, Polijas, Somijas, Čehijas un Anglijas vēsturi apliecina Latvijas piederību Eiropai.

Pēc ilgākām sarunām ar valdību un valsts prezidentu muzejs ir ieskaitīts valsts protokolā. Kopš 1998. gada, sākot ar Islandes prezidenta Dr. Ragnāra Grimsona vizīti, ar muzeja ekspozīciju ir iepazinušies vairāk nekā 80 ārvalstu karaļi, prezidenti, premjeri, parlamentu un starptautisko organizāciju un akreditēto vēstnieku delegāciju, vēstnieki muzeju ir apmeklējuši arī individuāli un izstaigājuši viņiem svešo un daudzreiz pārprasto Latvijas nebrīvības vēsturi. Ceļojošā izstāde ir parādīta vairāk nekā 16 Eiropas pilsētās.

Atklājot muzeja pirmo ekspozīcijas daļu 1993. gada jūlijā, raksturoju muzeju kā monumentālu grāmatu, kuru katrs varētu izstaigāt un iepazīties ar mūsu garo nebrīvības vēsturi. Šai grāmatai jābūt arī to desmitu tūkstošu grāmatu vietā, kuras okupācijas varas iznīcināja, un piemineklim grāmatām, kuras nekad netiks uzrakstītas, jo to autorus apcietināja, noslepkovaloja vai arī viņi mira Gulagā. Mana vēlēšanās ir, lai muzejs būtu spogulis tiem, kas nekad nav ieskatījušies savā sirdī un vēl nekad nav nosarkuši par saviem noziegumiem okupētā Latvijā.

Paulis Lazda,
OMF padomes priekšsēdis no 1993. līdz 2002. gadam

MUZEJA JAUNĀ VADĪBA

CIENĪJAMIE OKUPĀCIJAS MUZEJA DRAUGI UN ATBALSTĪTĀJI!

Es vispirms gribu pateikties OMF padomes locekļiem par viņu izteikto uzticību, ievēlot mani par OMF padomes priekšsēdi. Es ceru, ka man pietiks spēka un gudrības, lai attaisnotu uz mani liktās cerības. Gribu arī pateikties bijušajam OMF padomes priekšsēdim un Okupācijas muzeja idejas autoram Paulim Lazdam par viņa ilggadīgo un pašaizliedzīgo darbu pie OM dibināšanas un izveidošanas par vienu no iecienītākajiem muzejiem Latvijā.

Neskatosies uz līdzšinējo veiksmīgo OM attīstību, OM, manuprāt, atrodas vairāku izšķirošu notikumu un lēmumu priekšā. To daļēji ir izraisījuši ārpus muzeja kontroles esoši apstākļi, bet ir arī citi, muzeja sekmīgas darbības rezultātā radušies faktori. Manuprāt, muzejam tuvākā nākotnē būs jāatrisina vairāki būtiski jautājumi, kas nav vienkārši un bieži vien ir arī pretrunīgi.

Kā akūtākais no šiem jautājumiem jāmin muzeja finansiālā situācija. OM budžeta lielāko daļu veido pārsvārā no trimdas latviešiem nākušie ziedoņumi. Nozīmīgu summu muzejs saņem arī no valsts muzeja ēkas uzturēšanai un specprojektu finansēšanai. Tomēr mūsu ienākumu lauvas tiesu veido privātpersonu un latviešu organizāciju ziedoņumi. Kaut gan ziedoņumu plūsma pēdējos gados ir bijusi samērā stabila, muzeja budžetā izdevumu aile ar katru gadu pieaug. Nemaz nav pārāk jāiedziļinās mūsu ziedotāju demogrāfiskajā sastāvā, lai redzētu, ka ziedotāju skaits lēnām sarūk, un varam sagaidīt, ka summas, ko mūsu atbalstītāji spēs mums ziedot tuvākajos gados, varētu samazināties. Ja muzejs būtu komercuzņēmums vai ja runa būtu par ģimenes budžetu, tad taupības nolūkos varētu pievilkst jostu un ierobežot darbību. Taču muzeja pienākums ir gan savu darbu turpināt, gan pēc iespējas to paplašināt. OMF padome apzinās, ka muzejs nedrīkst darboties ārpus sava budžeta. OMF padome izstrādās pārskatu un darbības plānu, kurā atspoguļos gan ilgtermiņa prioritātes, gan iespējamos finansēšanas principus nākotnē.

Otrs neatrisināts jautājums ir par muzeja ēku. Kā jau vairākkārt ir rakstīts presē un kā OMF valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs teica intervijā Latvijas

E.Pikelis un G. Michele.

televīzijai – ēkas saimnieku, Rīgas domes uzņēmuma SIA “Rīgas nami” piedāvātais nomas līguma variants nebija no draudzīgākajiem. Savus komentārus par šo līguma projektu esam nosūtījuši “Rīgas namiem” un ar cerību gaidām atbildi. Pirms vairākiem gadiem pieņemtais OMF padomes lēmums par to, ka muzejam ir jācīnās par palikšanu pašreizējās telpās, bija pareizs. Sabiedrībā veidojas priekšstats, ka muzejs un muzeja pašreizējā ēka ir nedalāmi jēdziensi. Iespējams, muzeja akreditācija, ko ceram saņemt šī gada laikā, palīdzēs sakārtot attiecības gan ar valsts, gan ar Rīgas domes pārstāvjiem.

Ēkas jautājums, manuprāt, raksturo sabiedrības vispārējo attieksmi pret muzeju. Muzeja atbalstītāju skaits ir ļoti liels un arvien aug, tomēr man šķiet, daudziem Latvijā joprojām ir grūti skaņīties uz Latvijas vēsturi, neizjūtot bailes un naidu. Tas ir saprotami un cilvēciski. Bet ir arī cilvēki, kuriem ir grūti iesaistīties dialogā par okupācijas vēsturi, jo viņi baidās, ka varētu atklāt kaut ko nepatīkamu paši par sevi, par savām pārmantotām vērtībām, lojalitāti un skatu uz dzīvi. OMF padome ir nolēmusi apsvērt iespēju paplašināt pētniecības programmas sadarbību ar kādu citu pētniecības iestādi, lai pētītu okupācijas sekas un to izpausmi mūsdienu Latvijā. Esmu pārliecināts par šādas pētniecības nepieciešamību, ja gribam palīdzēt sabiedrības garīgai atveseļošanai.

Egons Piķelis, OMF padomes priekšsēdis

CIENĪJAMIE OKUPĀCIJAS MUZEJA “APKĀRTRAKSTA” LASĪTĀJI!

Esmu bijusi iesaistīta Okupācijas muzeja izveidošanā un darbībā jau no paša 1993. gada pavasaļa sākuma, kad profesors Paulis Lazda ierosināja muzeju izveidot. Tomēr tikai kopš šī gada sākuma ir man radusies iespēja veltīt muzejam visu savu darba laiku, pildot izpilddirektorees pienākumus. Tas ir ļoti daudzpusīgs un interesants darbs, kuŗu daru ar prieku un aizrautību. Ik dienu izjūtu pateicību un cieņu pret visiem, kas šos pienākumus ir veikuši pirms manis. Ar gandarījumu redzu, ka it sevišķi pēdējos pāris gados muzeja darbs ir gan uzplaujis, gan savās pamatnostādnēs nostabilizējies.

Laipni lūdzu mūsu “Apkārtraksta” lasītājus – muzeja atbalstītājus – mums uz muzeju rakstīt “Lasītāju vēstules” un izteikt savus ierosinājumus, labojumus un papildinājumus, lai varam “Apkārtrakstu” izveidot pēc iespējas tādu, kādu mūsu atbalstītāji to vēlas.

Gundega Michele, muzeja izpilddirektore

No 2001. gada 1. oktobra līdz 2002. gada 1. aprīlim muzeju ir apmeklējuši 12 200 cilvēku, tai skaitā Izglītības programmas ietvaros – 2 638 skolēni (128 grupas). Martā vien muzeju apmeklēja 3889, no tiem 1214 skolēni.

IZSTĀDES

CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE VAŠINGTONĀ

1998. gadā ceļojošā izstāde "Latvija atgriežas Eiropā" tika sagatavota, lai iepazīstinātu Eiropas vadošās aprindas un sabiedrību ar Latvijas garo okupācijas vēsturi un atpakaļceļu Eiropas Kopienā. Izstāde rāda Latvijas tēlu un argumentus Latvijas uzņemšanai Eiropas Savienībā un NATO. Brīselē ar izstādi iepazinās Eiropas parlaments, Strasbūrā Eiropas Padome, Lisabonā Portugāles parlamenta deputāti un Eiropas Savienības vēstnieki. Izstāde ir ceļojusi uz Oslo, Lježu, Luksemburgu, Parīzi, Madridi, Varšavu, Budapeštu, Prāgu, Florenci, Norčēpingu, Kopenhāgenu, Stokholmu un Helsinkiem.

Ceļojošā izstāde.

5. februārī izstāde ieradās Amerikas galvaspilsētā Vašingtonā. Ceļ uz to sākās jau pagājušajā vasarā, kad Okupācijas muzejā oficiālā vizītē ieradās četri Amerikas senatori. Vizītes laikā muzeja padomes vadība nodibināja personīgus sakarus ar senatoriem Ričardu Durbinu, Barbaru Mikolsku Gordonu Smitu un Ārlietu komisijas padomnieku Matjušu Brežinski. Drīz pēc tam Amerikas Latviešu apvienība uzņēmās iniciatīvu un finansiālu atbildību, lai izstādi parādītu Vašingtonā un latviešu centros Amerikā.

Šoreiz bija nepieciešams mainīt izstādes konceptuālo ievirzi, uzsverot Amerikas sakarus ar Latviju un argumentus Latvijas uzņemšanai NATO. Rīgā sagatavotos materiālus elektroniski ar CD pārsūtīja uz Vašingtonu, kur Aivars Osvalds, rezidējošais projekta vadītājs, sagatavoja jaunas planšetes. Bija jāuzsver, ka Latvija atgriežas no okupācijas ne vien Eiropā, bet arī Brīvajā pasaulē. Izstāde uzsver Amerikas valdības noteicošo lomu okupācijas neatzišanā, pasvītrojot Ārlietu ministrijas atbildi padomju vēstniekiem, ka "principā nav starpības starp padomju un vācu uzbrukumiem saviem kaimiņiem". Pārvarot sarežģīto birokrātiju un traģiskā 11. septembra uzbrukuma sekas, kas saistītas ar drošības apsvērumiem, izstādei ierādīja prestižā *Russell Rotunda* telpas.

Izstādes atklāšanā piedalījās ALAs priekšsēdis Jānis Kukainis, izsakot cerību, ka izstāde palīdzēs Latvijai saņeigt tās galveno ārpolitikas mērķi – tilt uzaicinātai NATO. Izstādes sponsors senators R. Durbins, savā uzrunā piemīnot izstādē parādīto okupācijas teroru, apsolīja, ka tas nekad neatkārtosies. Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga izteica pārliecību par latviešu tautas izturību un spēju pārvarež pagātnes zaudējumus. Atklāšanas runā es citēju Islandes prezidenta vārdus: "Katrai tautai ir tiesības uz savu pagātni. To noliegt vai atņemt ir smags cilvēktiesību pārkāpums." Latvija nevar atļaut savas brīvības ienaidniekiem turpināt saglabāt varu pār tās nākotni.

Paulis Lazda

IZSTĀDE "PADOMJU PROPAGANDAS PLAKĀTI"

2002. gada 12. martā Okupācijas muzejā atklāja jaunu tematisko izstādi "Padomju propagandas plakāti". Izstādi veidoja Okupācijas muzeja kurators Ojārs Stepens un

Pirms izstādes atklāšanas G. Zemītis, O. Stepens un I. Dreimane.

māksliniece Niluta Bahmane. Izstādes sagatavošanā piedalījās vēsturnieces Aija Ventaskaste un Inese Dreimane. Izstādē muzeja apmeklētāji var aplūkot padomju okupācijas laikā (1946–1990) 45 izdots padomju propagandas plakātus. Tie atklāj septiņas padomju propagandai aktuālas tēmas: "Vadonis un partija", "Vēlēšanas", "Valsts svētki", "Uzvara", "Militārisms un cīņa par mieru", "Tautsaimniecība un zinātnē" un "Jaunatnes ideoloģiskā audzināšana". Izstādes iekārtojums atgādina padomju laika "sarkano stūrīti". Tas raisa smaidus apmeklētājos, kuri ar padomju sistēmu nav nonākuši tiešā saskarē, bet sāpīgas asociācijas tajos, kuriem mūža lielākā daļa pagājusi sirpjā un āmura ēnā.

Atklāšanas dienā un arī vēlāk izstāde bija kupli apmeklēta. Par to interesi izrādīja daudzi žurnālisti. Ekspozīcijas kurators O. Stepens bija avīzes "Diena" cilvēks.

Anda Līce

MŪSU VIESI

2001. GADĀ

- 1. oktobrī** – 55 zviedru vēstnieki no Stokholmas.
- 3. oktobrī** – Čehijas Senāta Izglītības, kultūras, zinātnes un cilvēktiesību komisija.
- 17. oktobrī** – Zviedrijas vēstniecības Latvijā kultūras atašeja Gunilla Forsēna ar vēstniecības darbiniekiem.
- 30. oktobrī** – Austrijas Republikas Parlamenta prezidents Heincs Fišers (*Heinz Fisher*).
- 1. novembrī** – Vācijas aizsardzības ministrs Rūdolfs Šarpings (*Rudolf Scharping*).
- 8. novembrī** – Viņa Augstība Velsas princis Čārlzs (*Prince Charles*), Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Stīvens Nešs (*Stephen Nash*), LR vēstnieks Lielbritānijā Imants Daudišs un liela delegācija.
- 11. novembrī** – Zviedrijas Ārlietu ministrijas darbinieki.
- 15. novembrī** – Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas valdes direktori.
- 17. novembrī** – Latvijas Republikā akreditēto diplomātisko misiju vadītāji.
- 19. novembrī** – Izraēlas infrastruktūras ministrs Avigdors Lībermans (*Avigdor Lieberman*) ar delegāciju.
- 19. novembrī** – NATO Parlamentārās asamblejas Austrumeiropas un Centrāleiropas apakškomiteja.
- 22. novembrī** – Reinas-Pfalcas zemes valsts ministrs Valters Cubers (*Walter Zuber*) ar delegāciju.
- 28. novembrī** – Rumānijas valsts prezidents Ions Iliesku.

Koičiro Macūra parakstās muzeja viesu grāmatā.

2002. GADĀ

- 19. janvārī** – 8 Zviedrijas Riksdāga parlamentārieši.
- 21. janvārī** – Portugāles Republikas ārkārtējais un

pilnvarotais vēstnieks V. E. Žuans Pedro Leontes Zanati Rodrigess ar kundzi.

31. janvārī – Zviedrijas tieslietu ministrs.

7. februārī – Ukrainas ārlietu ministrs Anatolijs Zlenko ar delegāciju.

14. februārī – Slovākijas parlamenta prezidenta vietnieks Marians Andels (*Marian Andel*), Slovākijas vēstnieks Josefs Dreckis (*Jozef Draecky*) ar delegāciju.

22. februārī – Slovēnijas Republikas ārlietu ministrs Dr. Dimitrijs Rupels.

23. februārī – NATO Gaisa aizsardzības komitejas priekšsēža vietnieks ģenerālmajors Eriks Kīsenbauers (*Major General Erich Kiesenbauer, Vice Chairman, NATO Air Defence Committee*).

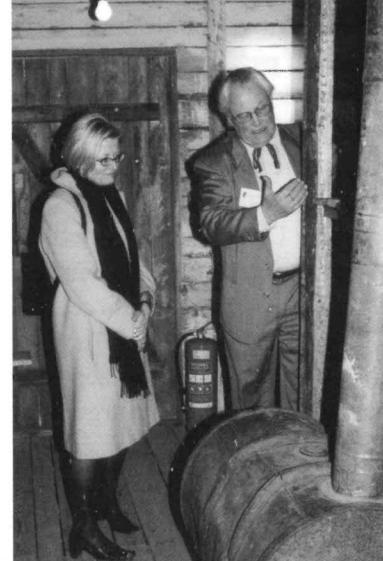
26. februārī – Lielbritānijas aizsardzības ministrs Džefs Hūns (*Secretary of Defence Jeff Hoon*).

8. martā – Salvadoras vēstnieks Bairons Fernando Lopess (*Byron Fernando Larios Lopez*).

9. martā – Norvēģijas vēstnieki Baltijā un Krievijā ar kundzēm.

20. martā – Lielbritānijas parlamenta Aizsardzības komitejas pārstāvji: Sers Džons Birčs (*Sir John Birch*), Dr. Anna Deitona (*Dr. Anne Deighton*), Sers Meriks Goldings (*Sir Marrick Goulding*) un Bridžeta Kendala (*BrIDGET Kendall*).

25. martā – Zviedrijas ārlietu ministre Anna Linda (*Anna Lind*), LR ārlietu ministrs Indulis Bērziņš, Zviedrijas vēstnieks Latvijā.

Anna Linda un Valters Nollendorfs barakā.

4. aprīlī – Horvātijas Republikas ārlietu ministrs Tonio Pikula ar delegāciju.

15. aprīlī – Turcijas prezidents Ahmetis Nezdets Sezers (*Ahmet Necdet Sezer*) ar delegāciju.

23. aprīlī – Norvēģijas Karalistes ārlietu ministrs Jans Petersens (*Jan Petersen*).

24. aprīlī – Austrijas prezidents Tomass Klestils (*Thomas Klestil*).

VIDEO UN KINOFONOFOTO DOKUMENTU KRĀTUVE

IN MEMORIAM

Miruši videoliecību sniedzēji:

Jānis Kozlovsksis (1919.–1999.23.11.) – Latgales nacionālais partizāns.

Harijs Ruks (1917.03.05.–2001.15.02.) – Latvijas armijas virsnieks, dienējis vācu armijā.

Jānis Kauliņš (1922.19.07.–2001.18.03.) – deportēts 1941. gada 14. jūnijā, strādājis zvejā Ziemeļos.

Aivars Kalējs (1929.27.10.–2001.20.04.) – jauniešu pretošanās organizācijas padomju režīmam “Kursa” dalībnieks.

Annemarija Jākobsone (1923.04.12.–2001.06.) – deportēta 1941. gada 14. jūnijā no Rīgas.

Gaida Dimitre (1915.–2001.09.10.) – deportēta 1941. gadā 14. jūnijā no Siguldas pagasta.

Jānis Āmanis (1916.09.01.–2001.18.10.) – arestēts 1945. gadā par sadarbību ar nacionālajiem partizāniem.

Hermanis Zeltiņš (1902.17.11.–2001.12.11.) – Latvijas Centrālās padomes dalībnieks vācu okupācijas laikā.

Osvalds Ceriņš (1906.30.06.–2001.30.11.) – dienējis vācu armijā, arestēts 1947. gadā pēc filtrācijas.

Visvaldis Aivars (1927.–2001.05.12.) – “Latviešu demokrātiskās pretošanās organizācijas” dalībnieks, Latvijas Represēto apvienības vadītājs, OMF padomes un valdes loceklis.

Arturs Berklavs (1910.28.08.–2001.18.12.) – dienējis vācu armijā.

Inese Krecere (1931.05.05.–2002.01.02.) – deportēta 1949. gada 25. martā no Kandavas.

Alberts Osis (1909.14.02.–2002.13.02.) – kurzemnieks, “Plētes” māju saimnieks, bijis padomju filtrācijā Tulā.

Jānis Pavlovskis (1914.16.12.–2001.) – katoļu garīdznieks, kapuciešu mūks, 1949. gadā arestēts par sadarbību ar nacionālajiem partizāniem.

Velta Bojāre (1911.–2001.) – sniegusi liecību par māsas vīru H. Vistiņu, kurš tika apcietināts 1941. gada 26.06., nošauts un atrakts Centrālcietuma pagalmā.

Alberts Klībiķis (1913.04.04.–2001.) – leģionārs.

Ierakstot Elzas Zeltmanes un Velgas Feodorovas (dz. Zeltmanes) videoliecības, atklājās vēl vienas latviešu ģimenes traģēdija pēc padomju otrās okupācijas.

1933. gadā Birzgales pagasta “Zeltmaņu” mājās mācītājs Bušs ziedošā ābeldārzā salaulāja jaunsaimnieka meitu Elzu Dzilnu un kokamatnieku Mārtiņu Zeltmani. Abi bija iepazinušies, spēlējot teātri un dziedot Birzgales korī.

1944. gada septembrī Birzgales pagasts kļuva par kara lauku. Mārtiņš Zeltmanis ar savām trīs meitām un sievu iebēga tuvējā mežā. Kad fronte pārvietojās Rīgas virzienā, ģimene atgriezās mājās.

Māja bija izlaupīta, vējš pagalmā dzenāja nokauto vistu spalvas, dārza slapstījās kāds izdzīvojis trusis. Pagalmā ienāca kāds padomju virsnieks, atņēma zirdziņu, kurš tikko bija atvilcis no meža bēgļu ratus, un pavēlēja arī Mārtiņam doties līdzi.

Rīga padomju okupantu rokās krita 13. oktobrī, bet kāds vietējais jau 1. oktobrī bija paspējis SMERŠ (Смерть шпионам – Nāvi spiegim.) virsniekam paziņot par padomju režīmam nevēlamu personu – pagasta aizsargu Mārtiņu Zeltmani.

1949. gadā uz Sibīriju deportēja viņa sievu ar meitām Velgu, Hildu un Elzu, kaut arī viņas bija iestājušās kolhozā.

1956. gadā ģimene varēja apvienoties un atgriezties Latvijā, bet Mārtiņš ietiepīgi turējās pie savas patiesības un, kā daudzi latvieši, nevēlējās redzēt sagrautu to valsti, ko arī viņš bija cēlis. Vēl ieslodzījumā, pa aplinku ceļiem bija uzzinājis, ka viņa celtajos “Zeltmaņos” dzīvo sveši cilvēki un padomju režīma kalpi. Birzgalē nevēlas viņa atgriešanos. Arī citas viņa celtās ēkas pagastā bija iznīcinātas.

Sievai ar meitām atgriezās, Mārtiņš palika Krasnojarskā, kur pilsētas nomalē kopā ar novadnieku Irbi bija nopirkuši koka būdeli. Mārtiņš strādāja Krasnojarskas pilsētas Izpildu komitejas ēdnīcā par trauku mazgātāju un gatavoja skaistas mēbeles partijas funkcionāriem.

Īsi pirms nāves vēlējās tikties ar kādu no savām meitām. Visuzņēmīgākā un drosmīgākā vecākā meita Velga aizbrauca ciemos un Krasnojarsku.

Tēva pēdējā vēlēšanās bija visas viņa gatavotās mēbeles pārvest uz Latviju: “Mani pašu atdot zemes klēpī Sibīrijā. Zeme ir te un zeme ir Latvijā.” M. Zeltmanis mira 1972. gada 10. aprīlī.

Pirmais no kreisās – Irbe, V. Feodorova, M. Zeltmanis.

M. Zeltmaņa nometinājumā rokas šujmašīnai darināts skapītis. 2001. gada 28. novembrī kā piemiņas lieta dāvināta OM.

Pateicamies par Latviešu Fonda piešķīrumu – USD 10 000.00 – digitālās videokameras iegādei.

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

Pienācis mācību gada "karstākais" laiks – pavasaris. Uz muzeju nāk apmēram desmit grupas nedēļā, jo pienākusi 1949. gada deportāciju atcere un saskaņā ar programmu par okupācijas periodu jāmāca mācību gada otrajā pusē. Turklat katru nedēļu notiek vismaz viens skolotāju seminārs – muzejā vai izbraukumā. Martā pa Latvijas rajoniem sāka ceļot muzeja ceļojošā izstāde. Darbs iznāk saspringts, bet ir arī gandarijums. Skolotāji saka mums un ziedotājiem daudz labu vārdu, atzīst, ka muzeja apmeklējums skolēniem un skolotāju semināri ir ļoti vērtīgi.

Gatavojot skolotāju seminārus un nodarbības skolēniem muzejā, Izglītības programmas darbinieces pašas arī daudz mācās. Bieži šķiet, ka idejas tūlīt izbeigsies. Kur meklēt iedvesmu? Palīdz gan dalībnieku labie vērtējumi, gan darbi. Gribu piedāvāt "Apkārtraksta" lasītājiem vienu šādu brīnišķīgu darbu.

Ieva Gundare, IP vadītāja

KĀ CĀLIS ČAULĀ...

Vai varat sevi iedomāties kā cāli cietā, plaisāt sākušā čaumalā? Ja varat, tad jums būtu jāsaprot, kā jutās parasts latvetis, kas piedzimis un pusi mūža dzīvojis padomju valstī, tai dienā, kad skaļi un atklāti 80. gadu beigās masu medijos izskanēja vārdi "Latvija ir okupēta valsts jau turpat 50 gadus".

Laika skrējiens nav apturams!

Ir 20. gadsimta 90. gadi. Cilvēks ir pusmūžā ar atbildīgu lomu sabiedrībā – jo viņš ir skolotājs. Un pēkšņi viņa dzīvi pārskan skaidrs un griezīgs jēdziens – okupācija. Viņš ir piedzimis, uzaudzis un dzīvojis okupācijā, kas viņam mānīgi ir likusies – brīvība.

Viņš ir apjucis, nikns, īsti nesaproto, uz ko – vai okupantiem, vai sevi, vai saviem vecākiem, kas varēja jau agrāk ieviest skaidrību šai jautājumā.

Līdzcilvēki, visa sabiedrība gluži nemanot viņa apziņā sašķelusies divās grupās, ko sauc vienlīdz nejēdzīgi – okupanti un okupētie. Viņš ir okupētais, jo viņa zeme, viņa meži, viņa upes, viņa līdzcilvēki nemaz nav bijuši viņa – tie piederējuši kādam citam, kas to varmācīgi sagrābis, pirms viņš vēl ieraudzīja šo pasauli. Viņš jūtas vainīgs par savu nezināšanu, par savu alošanos brīvības izjūtā. Tagad jaunajā informācijas gaismā viņš jūt, ka ir neapzināti vainīgs par savu naivumu to tūkstošu priekšā, kurus deportēja un kuri palika Sibīrijas plašumos vēl viņa neesamības laikā 1941., 1949. gadā. Kā viņš varēja nesaklausīt to dumpīgo brīvības balsi, ko pieklusināti čukstēja disidenti?

Cālim izklūstot no saplaisājušās čaumalas, paveras pārsteigumu pilna pasaule. Bet nu viņš ir brīvībā.

Aija Tukiša,
Daudzeses pamatskolas skolotāja

PIEMIŅAS VIETU APZINĀŠANAS PROGRAMMA

Šāgada janvāra OMF padomes sēdē tēlnieks Glebs Panteļejevs padomes locekļus iepazīstināja ar simbolu valodā risinātās piemiņas zīmes "Melnais slieksnis" projektu. Piemiņas zīmi paredzēts novietot pie bijušās čekas mājas Stabu ielā. Rīgas domes Pieminekļu padome, vienam balsojot pret un vienam padomes loceklim atturoties, apstiprināja Gleba Panteļejeva un arhitekta Andra Veidemaņa OMF padomes atbalstīto piemiņas zīmes projektu. Piemiņas zīme veidota kā puspievērtas simboliskas durvis. Pie ēkas sienas paredzētas arī informatīvas misiņa plāksnes un ar bruģi klāta ēkai piegulošā trotuāra daļa. Projektu īstenos šogad, un tas izmaksās ap Ls 14 000. Piemiņas zīmes izmaksas varētu segt mērķziedojuums. Strādājot pie projekta, tēlnieks G. Panteļejevs ir nācis pie atziņas: "Viss slepenais ar laiku kļūst zināms. Cilvēka dabā ir tieksme atvērt noslēpuma durvis, sevišķi, ja šis noslēpums nesis tik daudz ciešanu. Atverot čekas durvis, mēs atduramies pret melnu sienu. Tas ir ciešanu monolīts, un neiespējami tajā nokļūt, jo nav tāda prāta, kas varētu to

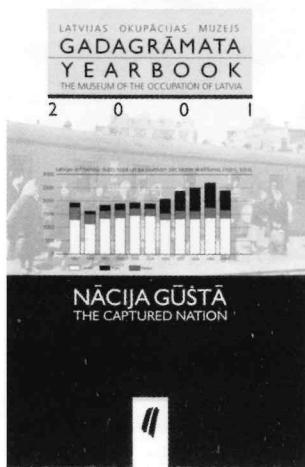

Pirmā no kreisās – Dagnija Staško, Richards Pētersons, Glebs Panteļejevs, Andris Veidemanis.

izzināt un aptvert. Tas ir pārcilvēcisks blīvums, traģiska hipertelpa ar citu struktūru, laika ritu un fizikas likumiem."

Richards Pētersons,
Piemīnas vietu apzināšanas programmas vadītājs

PĒTNIECĪBAS PROGRAMMA

“NĀCIJA GŪSTĀ”

2002. gada 25. martā – komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā – Okupācijas muzejs iepazīstināja sabiedrību ar muzeja Gadagrāmatas trešo sējumu “Nācija gūstā”. Tāpat kā iepriekšējos divos – “Genocīda politika un prakse” un “Komunistu un nacistu jūgā” – arī šajā grāmatā publicēti jaunākie Latvijas, Anglijas un Krievijas zinātnieku pētījumi un

materiāli par Latvijas pusgadsimtu ilgo okupācijas laiku.

Grāmatu ievada profesores Svetlanas Červonnajas (Maskava) pētījums par Baltijas vēstures un kultūras izpētes stāvokli mūsdienu Krievijā. Habilitētā ekonomikas zinātnu doktore demogrāfe Pārsla Eglīte ir veikusi pētījumus par Latvijas iedzīvotāju skaita un etniskā sastāva izmaiņām XX gs. Balstoties uz vairāku valstu arhīvu datiem, analizēta (profesors Heinrihs Strods) Sarkārmijas

haotiskā atkāpšanās no Latvijas 1941. gada vasarā. Nodaļā “Dokumenti” atrodami 32 vēstures avotu pirmspublicējumi no Latvijas, Krievijas, ASV u. c. valstu arhīviem. Pirmo reizi publicēti 9 Vissavienības Komunistiskās boļševiku partijas Politbiroja lēmumi 1940. gadā Latvijas jautājumos. Pētījumi Politbiroja arhīvā liecina, ka tā saucamos Latvijas PSR Tautas Saeimas lēmumus, Latvijas PSR valdību sastāvu, Latvijas PSR Konstitūciju, Latvijas PSR un PSRS Augstākās Padomes deputātu sarakstus jau ilgi pirms minētajiem lēmumiem un vēlēšanām bija apstiprinājis Poilitbirojs un parakstījis VK(b)CK ģenerālsekreitārs Jossifs Staļins. Arī politiskā teātra lomas bija sadalītas Maskavā. Grāmatā publicētas 110 Vjatkas (Kirovas) cietumā 1941. gada beigās nošauto latviešu īsbiogrāfijas, Latvijas Komunistiskās partijas Centrālkomitejas lēmumi par ārzemju radioraidījumu slāpēšanu, par ārzemnieku vēstuļu un bandroļu cenzēšanas rezultātiem. Sniegtā plašā informācija par muzeja darbu (profesors Valters Nollendorfs), par muzeja jaunieguvumiem (vēstures maģistre Inese Dreimanē) un publicētas recenzijas par jaunākajām vēstures grāmatām.

Profesors Heinrihs Strods,
Pētniecības programmas vadītājs

GRĀMATU GALDS

Muzeja grāmatu galds apmeklētājiem piedāvā grāmatas, brošūras, bukletus, kartes, vārdnīcas, fotoalbumus, fotogrāfijas, CD un video-audio materiālus, kopskaitā 169 vienības. Apgrozījums grāmatu galdā ir Ls 400–2400 mēnesī, atkarībā no apmeklētāju skaita. Par pagājušā gadā simta nežēlīgajiem notikumiem iznāk gan dokumentālās atmiņas, gan zinātniski pētījumi, gan arī daiļliteratūras žanrā rakstīti darbi. Grāmatu galdā var iegādāties Okupācijas muzeja izdevumus, arī šā gada 25. martā atvērto 2001. gada Gadagrāmatu. Tuvākajā laikā iznāks grāmata “Latvijas Okupācijas muzejs 1940–1991” latviešu un angļu valodā un A. Feldmaņa grāmatas “Masļenku traģēdija – Latvijas traģēdija” otrs paplašinātais izdevums. Turpinās sadarbība ar grāmatu bāzēm, grāmatu veikalim, Latvijas Valsts arhīvu, Latvijas Universitātes Vēstures institūta apgādiem, Lietuvas Genocīda centru Vilni, kā arī ar grāmatu autoriem.

Periodiski veicam atsevišķu grāmatu cenu pazemīšanu un grāmatu dāvināšanu muzeja un valsts svētku dienās. Ar katru gadu palielinās grāmatu un citu materiālu klāsts. Muzeju apmeklējoti daudz ārzemnieku, un mēs joti izjūtam svešvalodās tulkoto grāmatu trūkumu.

Edīte Uztica,
grāmatu galda vadītāja

Ārpus Latvijas, Okupācijas muzeja publikācijas var pasūtināt, nosūtot čeku par grāmatas cenu un sūtīšanas izdevumiem muzeja pārstāvim savā valstī. Pēc pasūtinājuma saņemšanas grāmatas izsūtīs no Okupācijas muzeja Rīgā.

ASV: Čeki rakstāmi OMF un nosūtāmi **Dainai Alber-tiņai, 1053 Alder Lane, Naperville, IL 60540-7201.**

Kanādā: Čeki rakstāmi **Dagnijai Staško** un nosūtāmi **Dagnijai Staško, 20 Corkstown Road, Nepean, ON K2H 5B2.**

Austrālijā: Čeki rakstāmi **Rutai Birzulei** un nosūtāmi **Rutai Birzulei, 3 Pearson Street, Balmain East, NSW 2041.**

Grāmata	Cena ar piesūtīšanu		
	USD	CAD	AUD
Gadagrāmata 1999	16.00	24.00	29.00
Gadagrāmata 2000	18.00	27.00	32.00
Gadagrāmata 2001	20.00	30.00	36.00
Latvijas Okupācijas muzejs latviešu un angļu valodā	25.00	38.00	45.00
“Masļenku traģēdija – Latvijas traģēdija” – otrais paplašinātais izdevums	22.00	33.00	40.00

JAUNIEGUVUMI

*Plati iemītais ceļš,
ar pēdējiem
spēkiem nokaisīts.
Arī neredzot, zini –
nepiecelties,
kas, to staigādams,
krīt.*

Austrālijas latviešu koktēlnieces Elvīras Brūveres Baigā gada upuru piemiņai veltītā koka skulptūra – krusts “Moku ceļš” (92 cm x 92 cm). Skulptūru Okupācijas muzejam nodeva Austrālijas latvietis Sergejs Beklešovs.

*Arī tad, kad nebija ko smelt,
karote līdzi gāja
cauri nometnes
vārtiem
līdz pat mājām.*

Juris Barkāns, grāmatas “Atmiņas par maniem dienesta laikiem” autors, ar pašaisītu nazīti šo koka karoti izgrebis 1946. gadā Moršjanskas filtrācijas nometnē. Atmiņu grāmatā ir gan viņa zīmētā epizode ar karoti, no nometnes projām ejot, gan citi zīmīgi notikumi.

*Paldies tev, svešās zemes saule,
paldies jums, ziedi, lapas, stiebri.
par to, ko acis redz un sirds,
kad saņemas un tumsā iebrien.*

1949. gada 25. martā no Liepājas rajona Durbes pagasta “Mazprāmjiem” uz Omskas rajonu izsūtītā Līze Jēkabsone šo tamborēto un izšūto segu piecdesmito gadu sākumā izgatavoja no vietējiem materiāliem un pēc atgriešanās Latvijā to uzdāvināja savai vedeklai Skaidrītei Laucei. Izsūtījumā viņa strādāja skolā par rokdarbu skolotāju.

*Un iemācījās ir to –
vistuvāko gaidīt un
pavadīt,
mūžīgam refrēnam
skanot:
“Tici, bārenīt...”*

Indriķis Zeberiņš, būdams Ogres cietuma slimnīcas sanitārs, Ogres nometnē ieslodzītajai Marijai Braunai zīmēja pastkartes, kuras viņa sūtīja savai meitai Skaidrītei. Trīs paskartes muzejam nodeva Marta Vanaga.

*Kas bēdu un prieka plecos –
zeme zem kājām liecas!
Cik ilgi dvēsele gaida un cer,
tik ilgi nenoveco.*

Asjas Irbes (Balodis) pasta soma. A. Irbi par piedalīšanos nacionālo partizānu kustībā notiesāja uz 25 gadiem. Pēc iznākšanas no nometnes viņa Intā strādāja par pastnieci. Somu, vāzīti, A. Irbes vīra Alberta bārdas dzenamo un modinātājpulksteni muzejam nodeva Hardijs Grudulis.

*Katra saulaina diena
kā debesu dāvana,
kad vidū smilšu un
mākoņu kalniem
tik bieži un ilgi
stāvēts.*

Gleznotāja un zinātnisku darbu ilustratora Jāņa Cīruļa glezna “Atvadoties no cīnītāja” (9 cm x 65 cm). Amerikā dzīvojošā mākslinieka atraitne Marta Cīrule saskaņā ar novēlējumu Okupācijas muzejam atsūtījusi J. Cīruļa Zviedrijā gleznoto ciklu (63 gleznas) “Mana dzimtene kara liesmās”.

VISVALDIS AIVARS
(18.03.1927.–05.12.2001.)
UN OKUPĀCIJAS
MUZEJS

“Saules vārdi” ir dzejoļu krājums, kura vienīgais eksemplārs atrodams Okupācijas muzeja piemiņas lietu vitrīnā. Turpat arī

grāmatzīme “Džezkazganā, Rudņikos, 1954. gadā.”. Dzejoļus pēc ieslodzīto atmiņas grāmatā ierakstījis un ilustrējis Visvaldis Aivars. Viņu 1949. gadā notiesāja uz 25 gadiem stingrā režīma nometnē un aizsūtīja uz Džezkazgas vara rūdas raktuvēm. Muzeja vitrīnā apskatāms arī Visvalža Aivara krāsu zīmējums no raktuvēm, rūdas gabals un viņa pašportrets. Raktuvēs Aivars zaudēja labo roku.

Visvaldis Aivars nāca no patriotiskas ģimenes un cīnījās par Latvijas brīvību un taisnību. Viņu 1947. gadā 20 gadu vecumā apcietināja par darbību “Latviešu demokrātiskajā pretestības organizācijā”. Aivara brālis Jānis bija jau agrāk notiesāts un 1941. gadā nošauts par darbību pretestības organizācijā “Latviešu nacionālais leģions”. Ieslodzījumā Aivars turpināja pretestību režīmam, kas viņam bija atņēmis brīvību tikai tāpēc, ka viņš brīvību turēja augstāk par okupantu varu.

Ieslodzījums nesalauza Aivara pārliecību un cilvēcību. No ieslodzījuma viņu atbrīvoja 1956. gadā, bet čeka joprojām uzmanīja viņa soļus. Taču, kad atjaunojās Latvijas brīvība, viņš bija gatavs cīņu turpināt. Ilgus gadus Visvaldis Aivars bija Latvijas Politiski represēto apvienības priekšsēdētājs un nenoguris ar pārliecību cīnījās par okupācijas varas upuru tiesībām un taisnību. Kad veidojās Okupācijas muzejs, viņš tam nodeva savas vērtīgās piemiņas lietas no ieslodzījuma. Pēkšni aizejot, Aivars Okupācijas muzeja fonda padomē un valdē bija nokalpojis gandrīz trīs gadus. Okupācijas muzejam un tā fondam pietrūks Visvalža Aivara nosvērtās klātbūtnes un viņa nešaubīgās iestāšanās par muzeja svarīgo lomu terora upuru piemiņas saglabāšanā un taisnīgas Latvijas nākotnes veidošanā.

Valters Nollendorfs

ULDIS SĒJA

(09.03.1936.–13.03.2002.)

“Ar Uldi iepazinos pirms apmēram 50 gadiem, kad abi bijām nesen iebraukusi ASV no bēgļu nometnēm Vācijā. Labāk iepazināmies pēc mūsu abu uzņemšanas studentu korporācijā “Tālavija” 1959. gadā. Atceros viņu kā dzīvespriečīgu, bet tomēr nopietnu studentu. Abi darbojāmies par kasieriem Rietumkrasta Latviešu Dziesmu svētkos 1967. gadā. Okupācijas muzeja fonda padomei pietrūks Ulža rūpīgās un nopietnās piejas, uzņemoties atbildību par sabiedrības līdzekļiem.

Kad pēdējo reizi tikāmies, Uldim vēl bija daudz nākotnes plānu. Pārtrūka Ulža darbs ne tikai OMF, bet arī PBLA, ALA un Brīvības pieminekļa atjaunošanas fondā. Toties Ulža cerības attiecībā uz saviem diviem bērniem, psiholoģijas doktori Astrīdu Kaugari un topošo juristu Tāli bija piepildījušās. Pāris dienas pirms savas nāves Uldis teica: “Es neko labāku nebūtu varējis vēlēties.”

Uldis savos vērtējumos kādreiz bija ass, bet viņa mērķis vienmēr bija, lai uzsāktais darbs sekmīgi veiktos. Domāju, ka viņa sabiedriskā darba līdzstrādnieki arī neko labāku no sava kolēga nebūtu varējuši vēlēties.”

Juris Petričeks

Uldis Sēja dzimis Valmierā, pamatskolas gaitas uzsācis Latvijā, beidzis Vācijā. Kalifornijā beidzis vidusskolu, ieguvis grādu inženierzinātnēs, bijis ASV armijas kapteinis, Oregonas profesionālo inženieru apvienības prezidents, vadītājs “General Electric” atomenerģijas spēkstacijā Portlandē. Aktīvi darbojies latviešu sabiedriskajā dzīvē – ilgus gadus vadījis Oregonas Latviešu biedrību, bijis Amerikas Latviešu apvienības vicepriekšsēdis, kultūras nozares vadītājs, biedrznis, valdes loceklis un kasieris. Pildījis PBLA valdes loceklja un Finanšu komisijas priekšsēža, kasiera un PBLA NATO darba grupas loceklja pienākumus. Viņš bija viens no Brīvības pieminekļa atjaunošanas fonda (BPAF) dibinātājiem un fonda loceklis, vadīja ziedoju muzeju vākšanu ASV, aktīvi darbojās studentu korporācijā “Tālavija” un bija Okupācijas muzeja padomes loceklis.

Par teicami veiktu pētījumu “Latvijas iedzīvotāju pretošanās padomju režīmam 1940./41.” Okupācijas muzeja padomes loceklā un vēsturnieka Gunāra Priedīša pirmo piemiņas balvu saņēma Latvijas Aizsardzības akadēmijas students Jānis Viļums.

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Jubileju veltes

60 gadu kāzu jubilejas velte – Raimunds un Gertrude Blūms

50 gadu kāzu jubilejas velte – D. & M. Veide

Jubilejas velte – Vivita Leonard Krievs

Draugu ziedojuums Jūlija Kūlnieka 75. dzimšanas dienā

Godinot Ameliju Svechs ar labas veselības un Ziemassvētku prieka vēlējumiem – Susan D. Malhoff

Godinot Anniņu Motivāni viņas apaļajā dzimšanas dienā – Olģerts un Anita Počs

Veltījums Tamāras un Leonīda Pilsuma 85 gadu dzimšanas dienā – Jānis Vītols

Vienība "Labais darbs" cepā piparkūciņas Ziemassvētku tirdziņā – Ventas 27. gaidu vienība un Ilze Resnis

Piemiņas ziedojuumi

Atzīmējot 60 gadu atceri kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām, rīkoja V. Pūpola referātu par mūžībā aizgājušo rakstnieku

J. Klīdzēju – Ināra un J. Beitlers, Raimunds un Gertrude Blūms, Dace un V. Garuts, L. Gilman, Kārlis un Ruta Grants, Vija P. Johnson, Dzidra Karlbergs, Juris V. un Silvia Orle, Voldemārs un Aina Pamovski, Ilmārs un Irena Smiltiņi, Visvaldis un Gaida Valkovski, Gvido Zakovičs ar ģimeni, Žanis un Roze Zariņš, J. un Biruta Zommers, anonīms, Oregonas Latviešu biedrība

14. jūnija atceres dievkalpojuma kolekte – Bostonas latviešu ev. lut. Trimdas draudze, Latviešu ev. lut. baznīca Vašingtonā, Apvienotā Linkolnas latviešu ev. lut. un Sv. Jāņa draudze

Komunistu noslepkavoto Dievturu piemiņai – Edgars un Erna Krastkalns

Saimniecības "Garozas" Babītē piemiņai – Jānis Bērziņš

Volchovas purvos kritušo jaunības draugu piemiņai – Lidija Augstkalne

Stud. phil. Valdi Adamoviču – prof. theol. Ludviga Adamoviča dēla piemiņai – Irene Kukainis

Dr. Rūsiņa Albertiņa piemiņai – Valija Nille, Valters Nollendorfs, Uldis J. Palde, Arnis un Māra Skulte

Aleksandra Alunāna piemiņai – Gundars Strautnieks

Virsleitmantu Pēteri Antēnu, kritis Volchovā, pieminot – Jānis un Anna Cerbulis

Nepilnus 100 gadus vecās Alīdas Antiņas, kura mirusi 2001. gada 3. oktobrī, piemiņai – Dagnāra Strautiņa

Manas mātes Janīnas Avotiņš piemiņai – Henry Avotiņš(†)

Tēva Kārla Avotiņa piemiņai – Henry Avotiņš(†)

Margaretas Ābolīnš piemiņai – Eduards Rubāns

Studiju biedru P. Āriņa, P. Blesses, J. Snipes piemiņai – Elza Gulbis

Martas Ārgalis(†) testamenta novēlējums

Elīzes Krauklis-Berkis un Alvīnes Pētersilis-Berkis – abas vīra māsas ar ģim. bija izsūtītas uz Sibīriju – atdusas dzimtenē, Šķilbēnos, piemiņai – Zinaida Berkis

Jāņa Bēdeļa piemiņai – Brigitā Bēdelis

Ansi Bērziņu pieminot – Joe Barckett, Connie Becker, Kathryn Berzins, Steve un Nicole Chu, Margarita Delle, Anna Eglītis, Janina Kauliņš-Kalniņš, Vaiva Kāpostiņš, Daina M. Kitzky, Benita Lemon, Tamara Mikelsons, Andris un Māra Padegs, Dace Pencis, Genevieve G. Philips, Rita Reinfelds, Asja un Osvalds(†) Sāpe, Marjorie M. Shannon, Uldis un Ilze Šmidchens, Arvīds un Ārija Timermanis, Biruta un Reinholds Upsons, Erika Zirnitis, Vēsma Žīgurs

Mātes Kristīnes Bērziņas piemiņai – Vera Papēdis

Olgas un Mārča Bērziņu piemiņai – Elmārs Bērziņš

Mātes un tēva Zentas un Aleksandra Bērzkalns piemiņai – Ruta Bērzkalns Burkhardt

Haralda Birznieka piemiņai – Valija Rauceps

Jēkaba Bīnes piemiņai – Edgars un Erna Krastkalns

Hildas Briedis piemiņai – Ilmārs E. un Dagnāra Kalniņš

Herbertu un Minnu Briežus pieminot – Aija Briedis-Day

Tēva, kapt. Ludviga Bunes piemiņai, deportēts 1941. gada 14. jūnijā no Litenes un nošauts 1942. gada 29. jūnijā Norijskā – Lilija Bune-Gabliks

Kārli Augustu Bušu pieminot – Jānis Fēriņš

Alises Caunes no Indianas piemiņai – Ināra Zariņš

Arnolda Cālīša piemiņai – Vija un Olģerts Ernstsons

Žani Cibi pieminot – Ilga N. Upmanis, Rasma Upmanis

Mirdzas Circenes un Alberta Zolmaņa "Bālēns" piemiņai – Albert Stenberg

Žaņa un Mirdzas Circenis piemiņai – Albert Stenberg

Rolfa Dombrovskas, mana konfukša, piemiņai – Valdis M. Tums

Godinot mūsu draudzes locekli Sofiju Dongu, kura mūžībā aizgājusi 2001. gada 9. novembrī – Olita un Juris Valainis

Arvīda Dravenieka piemiņai – Ilma Apsitis

ZIEDOJUMI MUZEJAM

- Frici Dravnieku un Jāni Treimani pieminot* – Maija un Modris Mednis
Žani Elfertu pieminot – Veronika Elferts
Roberta Fetlera ar ģimeni, Borisa Fetlers, Jura Fetlers piemiņai – Mary Miller
Margretes Freebergs, Jāņa un Ernesta Veisu piemiņai – Anita Molander un Lidija Veiss
Harija Freimāna piemiņai – St. Catharines Daugavas Vanadžu kopa Kanādā
Kārla Freivalda piemiņai – Erna Westen
Andreja Gāles seniora piemiņai – Viesturs Gāle
Artura Gintera piemiņai – John un Aija Sedlak
Krustmātes Zelmas Golvers piemiņai – Ilga Abermanis Lenša
Haralda Heines piemiņai – Māra Brikovskis
Jāņa Ikstruma piemiņai – Zelma E. Ikstrums
Kārlis Janavu pieminot – Līvijs un Visvaldis Janavs
Brāļa Jēkaba Klaviņa piemiņai – John un Olga Klaviņš
Herbertha Krasta piemiņai – Elvira Krasts
Māsīcas Līvijas Krauksts piemiņai – Nedda Grīnups
Artūra Krādziņa piemiņai – Inese Tīsiņa
Modriņa V. Kreišmaņa piemiņai – Margrieta Kreišmanis (†)
Jāņīša Krūklanda, deportēts 14. jūnijā, piemiņai – Irene Sierp-Teterskis
Kugelbergu ģimenes piemiņai – Dr. Jānis J. Rozentāls
Voldemāra un Vilmas Kupru piemiņai – Kārlis Liepiņš
Jāni Labsvīru pieminot – Dr. Jānis Labsvīrs
Marijas Lambertes piemiņai – Jānis Cakars
Miķeli Mackus pieminot – Edward I. Mackus
Dainu Mačiņu Humes pieminot – Helmi F. Rožankowsky
Edmundu un Almu Maču pieminot – Andris Mačs
Olgas un Jāņa Medņu un trīs bērnu no Skujenes pagasta piemiņai – Ārija un Andrejs Olte
Vilmas Maldavs Melbārdis piemiņai – Elizabete Vittands, Miervaldis un Lilija Lazdiņš
Artūra Nīkura piemiņai – Margarita Nīkurs
Mātes brāļu Sando un Pauļa Ošupu un māsas Dzintras Pētersones, dz. Gailāns, piemiņai – Valentīns Gailāns
Richarda Pasiša piemiņai – Austra Miezis
Vairas Pelēkis piemiņai – Jānis Aivars Pelēkis
Jāņa Pelša piemiņai – Liliāna Pelšs
Brāļa Paula Petrovska piemiņai – Kārlis Petrovskis
Eduarda Pētersona piemiņai – Ērika Pētersons
Jāņa Pētersona piemiņai – Gunārs un Gaida Barens
Dipl. inž. Mārtiņa Pladara piemiņai – Milda Pladars, Valts Pladars
Hermani Plataci pieminot – Aldis S. Platacis
Kārla un Karlīnas Priedes piemiņai – Antra Priede Berger, M.D.
Mātes Paulīnes Priedes piemiņai – Maija Priede ar ģimeni
Kārla Rabāca piemiņai – Anda Rabācs Foster
Pulkveža leitnanta Eduarda Ramiņa un Marijas Ramiņas piemiņai – Arnolds un Inese Kaņeps
Elzas Rebokas Glaudānes, dzim. Bērziņas, kura mūžībā aizgāja 2001. gada 10. oktobrī, piemiņai. Viņa bija Pretestības kustības dalībniece, kura izcieta Gulaga nometnes Sibīrijā, apglabāta Tērvetes kapos – Jānis un Ausma Mežmalis, Olita un Juris Valainis
Manas pamatskolas skolotājas Irmas Reinfeldes piemiņai – Vilma un Aleksandrs Briedis, Aija Pakulis
Ludviga Reitera piemiņai – Austra Reiters
Arvīdu Rencu pieminot – Verners Rencs
Oskara Rēķa piemiņai – Dace Aija Dīķis
Konstantīna Rijnieka piemiņai – Lidija Augstkalne
Krišjāni V. Rocēnu pieminot – Laimdota Grauds
Leitnantu Teodoru Rudzīti pieminot – Felikss V. Buks
Dr. Vernera Rūtenberga piemiņai – Andrew un Ilze Bekeny, William un Anda Cook,
Ians, Baiba un Bills Crawford, Pēteris Delvigs, Gonzalez un Williams Rodriguez O'Donnell Fuerst, Līga Gaide, Rita Grendze un Andris Slokenbergs, Dainis Lazda, Jānis un Velta Lazda, Valda Lēvensteins ar ģimeni, Pauls un Margaret Monteleone, Uldis Nollendorfs, Valters Nollendorfs, Ārijs un Gunta Pakalns, Dr. Teika Pakalns, Ernests F.Jr. un Sarah Norment Pasqualone, Alfreds Pladars, Jack un Pitts, S. Christina Trachtenberg, anonīms X
Adolfa un Martas Salaku piemiņai – Ērika Pētersons

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Ivara un Martas Salaku piemiņai – Biruta Cap-Petersone
Tēva Voldemāra Saveļa piemiņai – Ausma Bikš
Teodoru Sīli pieminot – Ilze I. Sīlis
Lt. Pētera Skujas piemiņai – Helena Strautinš
4. Valmieras kājnieku pulka komandieri, *pulkvedi Jāni Skujiņu pieminot* – Elvīra Kleinhofs
Lizetes Smildziņas piemiņai – Elga E. Smildziņa
Elzas Sproģis dzim. Ūsiņš piemiņai – Alberts Sproģis
Elmara Strausa piemiņai – Margarita Delle
Māc. Jāņa Ludviga Strausa piemiņai – Charles W. Mitchell, Milda Strauss
Mātes Antonijas W. Strauts piemiņai – Harijs Markēvics
P. Paulines (Skakun) Strazdiņš piemiņai – Arkādijs Strazdiņš
Gunāra Sviķa piemiņai – Biruta Sviķis
Elmara A. Šipara piemiņai – Ilona Croft Šipars
Jāni Turku pieminot – Gunta Turks
Annas Veidemane piemiņai – Irma Janševska
Ansi Veilandu pieminot – Alberts Grigals
Jāņa Osvalda Vilciņa, mana vīra, piemiņai – Ausma Vilciņš
Meitas Monikas Voitas Strautnieks piemiņai – Gundars Strautnieks
Antona un Marijas Vrubļevsku piemiņai – Antons Vrubļevskis
Nikolaja Zaķa piemiņai – Inara Langford-Zaķis
Imanta Zariņa piemiņai – Elza I. Deimants
Vilmāra Zīles piemiņai – Silvija Rūtenberga

Ziedojuši no 2001. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim

AUD 1630.00 – Austrālijas latvieši, **1000.00** – Liliāna Pelšs, Gunārs Šterns, D. & M. Veide, DV Brisbanes nodaļa, Sidnejas latviešu biedrības Dāmu kopa, **600.00** – Jūlijs Kūlnieks, **300.00** – Brisbanes Latv. biedrība, DVanadžu Brisbanes kopa, Brisbanes Rokdarbnieču kopa, **260.00** – Melburnas Latviešu pensionāru kopa, **200.00** – Latviešu biedrība Rietumastrālijā, **114.00** – Ruta Birzule, **100.00** – Milda Gaddini, Jānis Jēps, Astrida Lodēns, B. Meiers, Liliāna un Jānis(†) Pelšs, Aina Trumpis, Jānis un A. Vejipš **50.00** – anonīms, I. un R. Freijs, Gunars Freimanis, Austra Liberts, Kaspars un Zelma Svenne, **20.00** – Edite Soboļevska, **10.00** – Ivars Birze

CAD 2000.00 – Dr. L. Upenieks, **687.00** – Kanādas DV, LNAK, **600.00** – St. Catharines DVanadžu kopa Kanādā, **500.00** – Elza Gulbis, Kanādas DV Montreālā, Vinipegas Latviešu biedrība Kanādā, **400.00** – Gunta Reynolde, DV Toronto Vanadžu valde Kanādā, Kristus ev. lut. draudze Hamiltonā, **300.00** – Ilga Andersons, **200.00** – Dzidra Gulbis, **170.00** – Elma un Olgerts Miniats, **100.00** – I. un J. Ezergailis, Toronto Latviešu biēdrība

DEM 500.00 – Dr. Maksims Strunks, **200.00** – Latviešu Tautas kopiena Vācijā, **100.00** – Veronika Bērziņa, Markuss Lukss, Jānis Neimanis

GBP 100.00 – DVF Līdsas nodaļa

LVL 1558.00 – DV Kanādas valde, **671.00** – American Construction Group, **585.00** – Dagnija Staško, **415.00** – DV Toronto Vanadžu kopa, **386.80** – DV Hamiltonas nodaļa Kanādā, **308.00** – DV Pertas nodaļa Austrālijā, **300.00** – Arvīda Stauera testamenta novēlējums, **272.00** – DVF Halifaksas nodaļa Anglijā, **250.00** – Dr. Emīlija Riekstniece, **200.00** – Volrāds Koppels, Dr. Maksims Strunks, **175.75** – Fricis Forstmanis, **174.00** – Jurgen Ponto Stiftung, **170.00** – Ansis Pommers, **127.00** – Jānis Bunkis, **117.00** – I. un J. Ezergailis, **100.00** – Melita Bērtulis, Dzidra Briede, Viļnis Viļpis, **90.00** – DVF Stokportas nodaļa Anglijā, **62.35** – Rita Romanovskis, **53.48** – Olita un Juris Valainis, **50.00** – Stanislavs Kašs, Pauls Musset-Misse, Jānis Neimanis, **20.00** – Biruta Brūna, Marianna Muceniece, Alfrēds Pladars, Ivars un Sandra Slokenbergs, **10.00** – Mudīte Krasts, Mirdza Ozoliņa, Marģers Šmits

Ziedojuši no 2001. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim ASV

USD 10 000.00 – Valija Rauceps, **5795.00** – Grand Rapido latviešu organizāciju padomes 14. jūnija atceres sarīkojums, **5063.00** – DV ASV valde, **3000.00** – Rasma Šilde-Kārkliņa, anonīms X, **2640.00** – Klīvlandes Latviešu biedrība, **2000.00** – DV un DVanadžu apvienība Nujorkā, **1500.00** – Valija Nille, **1377.00 kopā** – Grand Rapido un apkārtnes latvieši: Jānis Apsīte, Biruta Auziņš, Konstantine Āboļiņš, Jānis Balodis, Lilija Balodis, Pēteris Balodis, Inese un Udell Blanchard, Anna Bogdāns, Milda Boķis, Judīte Brachmanis, Laila Brosser, Elvīra Brūna, Tālīs Brūns, Arnis Bušs, Pēteris un Mirdza Daugavietis, Jānis un Skaidrīte Daukšs, Juris un Ausma Dāvis, Lija Dunz, Ilze Ezerniece, Zenta Golts, Anna Grasmanis, Ilga Jansons, Uldis un Anna Kalējs, Ināra Kalnaraups, Aldonis un Ilga Kalnīņš, Ausma Linde, Arnolds un Olga Malers, Jāzeps Miltiņš, prof. Dr. Jānis un Gundega Penīkis, Zaiga un Ivars Petrovskis, Daina Pličs, Elza Radziņš, A. Raezy, Vilma Riepnieks, Ēriks Rikāns, Julieta Rumbergs, Andris un Ilze Runka, Dr. Arnolds Ruperts, Maija un Ronald C. Russell, Anna Sergejevs, Kārlis un Antonija Spolitīs Jr., Ringolds Straume, Ēriks, Biruta un Vita Taube, Vikentijs un Brigita Valts, Terēze Vāvere, Nora Viļums, Jāzeps Virbulis, Bronislavs un Marija Visockis, Vladislavs un Vera Visockis,

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Harijs un Irēne Vunge, Elita Wood, Jānis un Edmunds Zadvinskis, Dr. Zigfrids Zadvinskis, Margarita Zeps, Ēriks un Māra Zirnis, **1200.00** – Atis un Ilga Freimanis, M.D., Jānis un Velta Lazda, **1100.00** – Melita J. un Edvīns T. Büdenieks, **1000.00** – Edgars un Inta Bārs, Jānis Fērliņš, Dr. Aina Galēja-Dravniece, Dr. Sigrida Renigere, Aivars Slucis, Ģenerāla K. Goppera Fonds, Minneapoles ev. lut. Kristus draudzes Dāmu saime, BP AMACO Matching grant, **840.00** – Seatles latviešu ev. lut. draudze, **815.00** – Oregonas Latviešu biedrība, **725.00** – Dienvidkalifornijas latviešu ev. lut. draudze, Latviešu ev. lut. Kristus draudze, **662.35** – Rita un Georgs Romanovskis, **600.00** – Milda Strauss, **545.00** – Nujorkas latv. ev. lut. draudze, **526.00** – Denveras latv. ev. lut. draudze, **500.00** – Jānis Cerbulis, Vincents Dindzāns, Margrieta Kreišmanis(†), Dr. Vija A. un Ivars Lindbergs, Harijs Markēvics, Valters Nollendorfs, Andris Ramans, Marta Ārgalis(†), Amerikas Latviešu palīdzības fonda, D Vanadzes Milvokos, Dienvidfloridas Latviešu biedrība, Minneapoles Sv. Paula latviešu ev. lut. draudzes Dāmu saime, Vašingtonas ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, **483.00** – Milvoku Sv. Trīsvienības ev. lut. draudze, **450.00** – Ilmārs E. un Dagnāra Kalniņš, **420.00** – Milvoku ev. lut. Sv. Trīsvienības latviešu draudzes Dāmu komiteja, **400.00** – Maija Priede ar ģimeni, **325.00** – Bostonas latv. ev. lut. Trimdas draudze, **300.00** – Ira un Pēteris Bolšaitis, Elmers Freibergs, Ārijs un Gunta Pakalns, māc. Dr. Ida N. Rautenšilde, Ausma Vilciņš, DVanadzes un vanadzēni Detroitā, Bostonas DVanadzes, Kolorado Springs latviešu ev. lut. draudze, DV apvienība Floridā, **296.00** – Linkolnas latviešu ev. lut. un Sv. Jāņa draudze, **250.00** – Raimunds un Gertrude Blūms, Andrejs Eglīte, Gunta Harvey, Andrejs un Laura Ozoliņš, Aija Pakulis, Verners Rencs, Irene Sierp-Teterskis, Ilze I. Silis, Arizonas Latviešu kopa, Elizabetes–Nuarkas latviešu ev. lut. draudze Nūdžersijā, Latviešu ev. lut. baznīca Vašingtonā, Ķirts Krūze un NSG, Ventas 27. gaidu vienība Klīvlandē, **200.00** – Dzintars un Biruta Abuls, Alfreds Balodis, Ilma Apsitis, Gaida Balodis, Alfrēds un Herta Braunfelds, John un Irene Briedis Sedgwick, Lilita DiLallo, Rasma un Kornēlijs Dinbergi, Valentīns un Maria Gailāns, Ieva Grundmanis, Gunta un Jānis Ģiga, Andris un Dagnija D. Lācis, Pauls un Margaret Monteleone, Jānis Ilgvars Plūme, Alfrēds Rozentāls, Edwards Strazdiņš, Antons Vrubļevskis, Latviešu kreditsabiedrība Bostonā, Saginavas Latviešu klubs, **191.00** – Mančesteras latv. ev. lut. draudze, Vilimantikas latv. ev. lut. draudze, **150.00** – Dr. J. H. Mazkalniņš, Maija un Modris Mednis, Sylvia K. Ūdris, Inta Vodopals, DVanadžu kopa Ročesterā, Fraternitas Metropolitana Ārpus Latvijas kopa, **140.00** – St. Pētersburgas (Floridā) Latviešu biedrības koris, **131.00** – Sv. Trīsvienības draudzes Viskonsīnas Rapido kopa, **125.00** – Olita un Juris Valainis, Sioux Falls Latv. ev. lut. baznīcas dievkalpojumu kopa, **120.00** – Edvīns un Ruta Auzenbergs, **105.00** – Demoinas un apkārtnes tautieši, **100.00** – Edīte Āboļiņš, Pēteris Aizupītis, Pēteris Auzers, Gunārs un Gaida Barens, Zinaida Berķis, Aija Blumfelde ar ģimeni, Jānis Bolis, Elza Brahmanis, Sigurds Brīvkalns, Lilija Bune-Gabliks, Elvīra Alīse Bush(†), Nikolajs Cauna, Edvīns un Līviņa Circenis, William un Anda Cook, Aija Dace Dīķis, Gonzalez un Williams Rodriguez O'Donnell Fuerst, Staņislavs un Biruta Duļevskis, Veronika Elferts, Glenn E. un Gunta M. Emmons, Uldis un Inese Erdmanis, Jānis un Ausma Ērglis, S. Fromholds, Līga Gaide, Rosalie Garance, Monika un Dzidris Gobiņš, Jānis Grāmatiņš, Māris un Ireta Graube, Laimdota Grauds, Alberts Grigals, Angelika Jēgers, Ivars un Carol Jozus, Imants Kalniņš, Uldis un Rasma Kariņš, Irēne Karule, Irene Kukainis, Dr. Pauls Kupčs, Ērika Ķirsis, Dr. Jānis Labsvīrs, Dr. I. Lakstīgala, Austra Līkais, Dr. Vija A. un Ivars Lindbergs, Harijs Linde, Andris Mačs, Haralds Maneks, Visvaldis un Vija Mangulis, George J. Mangulis, Jānis un Ausma Mežmalis, George J. un Muriel M. Mikelsons, Tamara Mikelsons, Mary Miller, Ilze Muehlenbachs, Dr. Valdis Muižnieks, Dr. Manfreds Munters, Dr. Andris Neimanis, Dr. Ēriks A. Niedrītis, Uldis Nollendorfs, Dr. Irene Norgello, Ārija un Andrejs Olte, Irma Osis, Andris un Māra Padegs, Lilija Paegle, Ārijs un Gunta Pakalns, Andrejs un Aija Pelše, Leonīds un Tamāra Pilsums, Olģerts un Anita Počs, Alberts Prāvs, Erna E. Priede, Elmārs Priedītis, Gunārs un Ināra Reinis, Austra Reiters, Jānis Resnis, Dr. Jānis Robiņš, Alfreds Rimša, Baiba Rosenkranz, Dr. Jānis J. Rozentāls, Silvija Rūtenberga, Arnis un Māra Skulte, Lucija Sprenne, Biruta Sviķis, Juris un Maija Šlesers, Anna Tidmane, Biruta un Uldis Treibergs, Valdis M. Tums, Edvīns Tums, Dzintris Vallis, Linda Wilkins, Ināra Zariņš, Ķirts Zeidenbergs, Aina Zemdega, māc. Arvīds un Zigrīda Ziedonis, Čikāgas Latviešu inženieru biedrība, DV un Vanadžu apv. Bostonā vanadzes Lidijs Bērziņas vārdā, Dienvidkalifornijas Latviešu biedrība, Latviešu kara invalīdu kopa Bostonā, Nūbransvikas-Leikvudas ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Oregonas Latviešu biedrība, Studenšu korporācijas Varavīksne Vidusamerikas kopa, Ziemeļkalifornijas DVanadžu kopa, **95.00** – Grand Rapido un apkārtnes latvieši, **85.00** – Edgars Bērziņš, **80.00** – Henry Avotiņš(†), Viktors V. Bokums, **75.00** – Olģerts Žanis Lagzdiņš, Dainis Lazda, Dr. Teika Pakalns, Rasma Plāte, Rita Reinfelds, **65.00** – Oregonas Latviešu biedrība **60.00** – Biruta Cap-Petersone, Alfreds un Diana Liepa, Liene Straumanis Sorenson, **55.00** – Austra Mežaraups, **53.00** – Pēteris un Marta Balodis, **50.00** – Ilga Abermanis Lenša, Aija Adamsons, Daina Albertiņa, Herberts Andersons, Leontine B. Anstrats, Zenta Apinis, Daina D. Apple, Ķirts Austrīņš, Kārlis Avens, Joe Barckett, Connie Becker, Andrew un Ilze Beken, Zigmunds un Laura Belovs, Dr. B. Berzina, Kārlis R. Bērziņš, Inese Blanchard, Viktors V. Bokums, Helmuts Braukis, Elmārs Bremanis, Vilma un Aleksandrs Briedis, Edmunds un Grietiņa Brigmanis, Māra Brikovskis, Fricis un Zelma Būmanis, Aivars Celmiņš, Steve un Nicole Chu, Ians, Baiba un Bills Crawford, Velta Creamer, Ilona Croft Šipars, Voldemārs Dadzis, Ēriks un Staņislava Dambergs, Elvīra A. Danenberga, Oskars Daņilovs, Jānis un Ārija Deglis, Margarita Delle, Pēteris Delvigs, Rita Drone, Tālivaldis un Dorothea Dzenis, Arsēnijs Egilis (Eglīte), Anna Eglītis, Zigrīda Epstein, Irene Erdmanis-Baiže, Helēna Frank, Ruta Freimanis, Harijs un Dace Frišs, Pēteris Gaide, Viesturs Gāle, John E. Galējs, Rasma un Jānis Galiņš, Voldemārs Gobiņš, Karen E. Greever, Nedda Grīnups, Ausma Grīviņa, Rolands Gudrups, Erna Gulbis, Līviņa un Visvaldis Janavs, Irma Janševska, Ruta Jostsons, Egils Kaktiņš, Ilze Kalniņa-Lācis, Andrejs J. Kalniņš, Vilis Kalniņš, Ilmārs Kalns, Arnolds un Inese Kaņeps, Vaiva Kāpostiņš, Jānis un Austra Kaža, Ivars Kēlers, Victor Kerlins, Elvīra Kleinhofs, Imants Klinbergs, John un Olga Kļaviņš, Ilze V. Koch, Edgars un Erna Krastkalns, Elvīra Krasts, Dzidra Krievs, Vivita Krievs Leonard, Nelliņa Kronītis, Gothards un Ida Krūmiņš, Ligita Krumkalns, Arvīds un Zinta Kūlītis, Alda R. Ķirsis, Zigmunds Laizāns, Valetīna un Silvestrs Lambergi, Anna Lapiņš-Sparling, Kārlis un Hermīne Legzdiņš, Valda Lēvenšteins ar ģimeni, Aina Liden, Leons V. un Vija Liepa, Izalija Līcis, Edward I. Mackus, Astra Malins, Ojārs Mantenieks, Arnolds Martins, Velta

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Matthews, Silvia Matthews-Peterjānis, Alma Medenis, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, Vija Miezītis, Charles W. Mitchell, George J. Neimanis, Margarita Nīkurs, Māris V. Nora, Mirdza Livija Oškalns, Andris un Māra Padegs, Tālivaldis Paegle, Uldis J. Palde, John un Guna Paleja, Vera Papēdis, Ernests F. Jr. un Sarah Norment Pasqualone, Ilmārs un Dzintra Paupe, Olga M. Pelcis, Irēne un Jānis Pelcis, Vaira Pelēkis-Christopher, Dace Pencis, Lilija Pencis, Lidija Pētersons, Zenta Pētersons, Leonija Petraška, Kārlis Petrovskis, Jānis Pienups, Milda Pladars, Gunārs Potāpovs, Meta Prey, Antra Priede Berger, Kārlis un Milda Pucis, Anda Rabācs Foster, Jānis Račevskis, Boris Radziņš, Gunārs Rauda, Gunārs Rēpiņš, Jānis Riekstiņš, Pēteris Rieksts, Aivars Ronis, Helmi F. Rožankowsky, Jānis un Zelma Rugājs, Tamāra Rūsis, Laimdota Sausais, Līga Schubach, John un Aija Sedlak, Maija Sedzielarz, Vija Sherman, Aina Sils, Pēteris Simsons, Rasma Sockis, Dace Sprecher, Helene Starcs, Skaidrīte Stegers, Jānis Straubergs, Valdis un Austra Strautmanis, Arkādijs Strazdiņš, Jānis J. Students, Laimons Sudmalis, Austra Šēmelis, Uldis un Ilze Šmidchens, Guntis Šrāders, Ēriks Švēde, Rūta Toutongi, Valts Treibergs, Zane Treimanis, Teodors Uldriķis, Rasma S. Upmanis, Ilga N. Upmanis, Reinholds un Biruta Upsons, Mārtiņš Uskurs, Edgars Valdmanis, Dr. Auseklis Vārpa, Anna Vējiņš, Gunārs Vītolīņš, Jānis Vītols, Arnolds Vītols, Izidors Vizulis, Pēteris Zālītis, Valda Ziemelis, Līga Ziemelis Stam, Lidija Zīvtiņš, J. un Biruta Zommers, Alfrēds un Rasma Zvirbulis, Bukskauntijas un apkārtnes latv. ev. lut. draudze, Rebecca Carnall un Central Du Page Hospital Hematology Dept., Indiānas Latviešu pensionāru biedrība, Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudze, Latvian American Shiping Line, Latviskā Mantojuma fonds Bostonā, Omahas Latviešu biedrība, Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrība, **40.00** – Vilnis un Maija Baumanis, Konrāds Griķītis, Ilmārs E. un Dagmāra Kalniņš, Edward I. Mackus, Zigurds Michelsons, **35.00** – Velta Burton, Kārlis V., Kopāns, Māris Roze, Marjorie M. Shannon, **30.00** – Aivars Aistars, Felikss V. Buks, Voldemārs Daugavietis, Dace un V. Garuts, Gunārs Iesalnieks, Biruta Kelley, Aira Lielzuika, Jānis Melngailis un Michaela Weissman, Omula un O. K. Pencis, Jānis un Velga Plāte, Alvīne Pospisil, Solveiga Rush, Irma Sokova, Velta Spārniņš, Alberts Sproģis, Vera Šteinbergs, Arvīds un Ārija Timermanis, Uldis Treibergs, Jānis Tuparēns, Gunta Turks, Rasma Vilciņš, D. G. Williams, Alfrēds un Laimdota Zvejnieks, **25.00** – Skaidrīte Āboliņš, Karls Alsen, Jānis Andersons, Dr. Romāns un Nora Auškāps, Voldemārs Avens, Pauline Banga, Brigitte Bēdelis, Kathryn Berzins, Ausma Biksi, Andrejs un Aina Brožes, Andris Dambergs (Dambekalns), Arturs Damroze, Jānis un Skaidrīte Daukšs, Uldis Duļevskis, Ojārs Emars, Olgerts un Vija Ernstsons, Velga Feizaks, Carl J. Feldmanis, Diana I. Francis, Stanley Gorsvāns, Kārlis un Ruta Grants, Rita Grendze un Andris Slokenbergs, Jānis J. Grote, Bruno un Gunta Hirsch, Millija Howe-Lūsina, Zelma E. Ikstrums, Rudolfs E. Jankavas, Tamara Jaundzems, Līga Jēkabsone, Arturs un Dzintra Kalniņš, Valters Kalnītis, Jānis un Karena Karps, Janina Kauliņš-Kalniņš, Kaija Kiršteins, Eduards un Ruta Kress, Nora S. Kūla, Indulis un Rita Lācis, Jūlijs K. un Anna Lācis, Zelma Lācums, Inara Langford-Zaķis, Elizabeth Lapainis, Benita Lemon, Roberts Līdums, Marta Liepiņa, Gerald Luss, Dace V. Madore, Guna Magone, Susan D. Malhoff, Nora Mičule, Zigurds E. Mielens, M. K. Mierins, Austra Miezis, Anita Lidja Molander Veiss, Astrīda Muižnieks, Ligita Novikovs, Olgerts G. Orleans, Maigonis un Ingrīda Otto, Voldemārs un Aina Pamovski, Jānis Peize, Jānis Aivars Pelēkis, Ērika Pētersons, Genevieve G. Philips, Valts Pladars, Andris Priedītis, Mirdza Puriņa, Leontīne Raestas, Elfrīde Reinholds, Jānis Z. Robiņš, Gaida Rudzītis, Emma Sproģis, Ruta Straffon, Dagmāra Strautiņa, Gundars Strautnieks, Velta Šulcs, Jack, Pitts, S. Christina Trachtenberg, Irma K. Treibergs, Valts un Vija Treibergs, Vera un Nikolajs Upenieks, Edvīns Upītis, Rasma Vilciņš, Mirdza Vītiņa, Leonora Vitko, Žanis un Roze Zariņš, Dzintra L. Zariņš, Ivars Zeltiņš, Līga Zemesarājs, Erika Zirnītis, Vēsma Žīgurs, **20.00** – Lidija Augstkalne, Egils Auleciems, Irēne Balks, Zane Balks-Russell, Kārlis un Vija Bambe, Ināra un J. Beitlers, Anna H. Bergmanis, māc. Laimonis un Sidnija Bergmanis, Frida L. Berkis, Irma Berzinskis, Elmārs Bērziņš, Jānis Bērziņš, Ruta Bērzkalns Burkhardt, Biruta Bībelnieks, Ceronis Bilmanis, Raimunds un Gertrude Blūms, Milda Borbals, Aija Briedis-Day, Karina Burda, Benita Cirulīs, Vija M. Cunningham, Margarita Delle, Pēteris Digulis, Jānis un Ērika Egle, L. Gilman, E. Grandovskis, Meta Grants, Konrāds Griķītis, Skaidrīte Hildebrants, Jānis Inveiss, Andrejs Jansons, Ingrīda Jurgens, Vija P. Johnson, Elmārs Kalnaraups, Elza Kalniņš, Viktors Kancāns, Zelma Karlsons, Vēra Kiors, Lidia V. Kiršteina, Daina M. Kitzky, Peters Klaviņš, Tatjana Klaviņš, John Krustiņš, Arvīds Krūmiņš, Matīss Kukainis, Kārlis Ķezbers, Miervaldis un Lilija Lazdiņš, Feodosijs Lazdiņš, Asja Viviana Liders, Aina Lizenbergs, Aina Liziņš, Daina Mednis, Vilma Melnbārdis, Aldonis Mežsēts, Alīde Ogriņš, Lelde Ore, Juris V. un Silvia Orle, Velta V. Pelcis, Aldis S. Platacis, Dzidra Razevska Upāns, Vija Reinfelds, Eduards Rubāns, Valda Rūsa, Ellija Russell, Vilma Sildegs, Aina Sils, Elga E. Smildziņa, Ilmārs un Irena Smiltiņi, Valdis Steinbergs, Albert Stenberg, Gunārs Stopnieks, Helena Strautiņš, Vilnis un Maija Strēlnieks, Jānis un Janīna Strēlnieks, Arvīds Štrāls, Visvaldis un Gaida Valkovski, Vitalis Varpsalietis, Vija Vidzemnieks, Elizabete Vittands, Erna Westen, Gvido Zakovičs ar ģimeni, Ārija Zariņa, Leo un Lidija Zariņš, Viktors un Valda Zemesarājs, Roberts un Austra Zuika, **15.00** – Nora Bošs, Peters Bruvelis, Marģers un Rita Cubiņš, Dzidra Damerel-Zeberiņa, E. Harry, Janis, Zinaida Junkere, Leons un Mirdza Kalniņš, Dzidra Karlbergs, Dagnija Neimane, Leons un Mirdza Kalniņš, Victor Pavels, Ilmārs Riekstiņš, Asja un Osvalds(†) Sāpe, Skaidrīte Rita Saule, Irene Ūdris, Anna Zils, **10.00** – Ivars Akmenkalns, Lidija Augstkalne, Ojars V. Bedre, Tālivaldis Bērziņš, Jānis Cakars, Aina Cielaviņš, Elza I. Deimants, Rita Ducis, Erna Freiberga, Auseklis Gothards, Olga Grendze, Marta Gulbis, Jessica Holloway, Andris Indriksons, Madara Rasma Kalniņa, Harry O. Kiršteins, Mirdza L. Krasts, Zigrīda Kudrenick, Haralds Kuplis, Pauls Kupšis, Imants Kurmis, Vilma Lauris, Arija Lee, Asja Viviana Liders, Kārlis Liepiņš, Anna Metuzāls, Ansis Muižnieks, Vera Ozoliņš, Emīls un Austra Piņķis, Ruta Plostiņš, Jānis Pogulis, Melita Purviņš, Alnis Ramanis, Māra C. Reynolds, Lucija Rīdzenieks, Lauris Rožkalns, Jānis Silenieks, Velta Straume, Salvīns Strods, Maija un Uldis Sūrmanis, Balduins Teders, Inese Tīsiņa, Mirdza Ūdris, Terēze Vāvere, kapt. Andris Vinakmens, **5.00** – anonīms, Elvīra Brūna, Ojārs Brūveris, Robin un Ēriks Hill, Andrejs Jansons, Skaidrīte Kalniņš, Bertrams Keire, Karl Kopmani

Paldies arī tiem, kas atstājuši savu artavu ziedojuamu kastē!

ENGLISH LANGUAGE SECTION

In this issue...

This issue marks the change in command of the Occupation Museum Foundation (OMF). Dr. Paulis Lazda, one of the founders of the Museum and Chairman of the Board of Directors from 1993 until January 2002, looks back on the founding and subsequent development of the Museum, highlighting the diplomatic visits by foreign statesmen and other dignitaries, and the Museum's travelling exhibition, which has by now visited 16 cities in Europe (p. 1).

The new Chairman of the Board, lawyer Egons Pielis, points out the two major problems facing the Museum – decreasing donations and the unclear situation regarding the Museum building. The holdings firm representing Riga City Council has proposed to the Museum administration a most unsatisfactory rental agreement, which has been countered by suggestions from the Museum. It is hoped that the state accreditation sought this summer will help define Museum relations with both the City Council and the government (p. 2). Gundega Michele, Executive Director of the Museum since January 2002, invites Newsletter readers to send their comments and suggestions (p. 2).

With the co-operation and financial support of the American Latvian Association (ALA) the Museum's travelling exhibition "Latvia Returns to the Free World" was exhibited in the Russell Rotunda in Washington. The opening was addressed by the President of Latvia Vaira Vīķe-Freiberga and by Senator Richard Durbin. At the Museum, this spring's temporary exhibit "Soviet Propaganda Posters" has attracted visitors and much media attention (p. 3).

Among the Museum's many distinguished visitors in the past 7 months were His Royal Highness Charles, Prince of Wales, the President of Romania Ion Iliescu, UNESCO Director General Koichiro Matsuura, Swedish Foreign Minister Anna Lindh, President of Turkey Ahmet Necdet Sezer and the President of Austria Thomas Klestil (p. 4). The Audio-Visual Archive commemorates the many witnesses, whose stories are in the Museum's video collection, and who have passed away recently. An interesting acquisition is a sewing machine cabinet crafted during exile and brought back to Latvia (p. 5).

The spring semester has been busy for the Education Programme historians, with many school group visits and

teacher seminars both in the Museum and in other parts of Latvia. Head of the Programme Ieva Gundare has chosen a moving, thought-provoking example of the work done in seminars, in which Daudzese Elementary School teacher Aija Tukiša describes the feeling of breaking out of a 50-year old shell to be confronted with the realities of occupation (p. 6).

The Museum has commissioned a memorial to be erected at the former KGB building. Sculptor Giebs Pantejejevs' project "The Black Threshold" – massive, partly opened doors in rusted steel and black granite – symbolises the hidden reality of the suffering behind the doors. The memorial will cost approximately Ls 14,000, which the Museum hopes will be financed by commemorative donations (p. 6).

Head of the Research Programme Prof. Heinrihs Strods reviews the contents of the Museum's recently published Yearbook 2001: The Captive nation. Yearbooks as well as other Museum publications can be ordered by mailing a cheque covering the cost of the book, handling and postage to contact persons in USA, Canada and Australia. The books will be mailed from Riga (p. 7).

Recent acquisitions include a cross – "Golgatha", sculpted in wood by Australian Latvian sculptor Elvīra Brūvere in memory of the victims of Latvia's Year of Terror 1940-1941 (p. 8).

The Museum mourns two members of the OMF Board of Directors, Visvaldis Aivars (1927-05.12.2001) and Uldis Sčja (1936-13.03.2002). In 1947, Visvaldis Aivars was arrested for taking part in the national resistance movement, sentenced to 25 years and deported. He returned to Latvia in 1956. Aivars was a staunch supporter of the Occupation Museum and a member of the OMF Executive Council. Uldis Sčja, who died in Portland, Oregon, USA, had taken an active part in many Latvian central and local organisations (p. 9).

In memoriam and other donations received between 1 July and 31 December 2001 are gratefully acknowledged (p. 10 to 15).

The OMF Annual Report for the Year 2001 is enclosed.

Dagnija Staško